

SPECIMEN INAVGVRALE PATHOLOGICO-

MEDICVM

SISTENS

ARTHRITIDIS SEDEM
ET CAUSAM PROXIMAM VERAM

CONSENSV ATQVE AVCTORITATE
ILLVSTRIS ET GRATIOSAE FACVLTATIS
MEDICAE
PRO GRADV DOCTORIS MEDICINAE
LEGITIME IMPETRANDO

AD D. . FEBRVARIJ MDCCCCLXXXV.

PVBLCO ERVDITORVM EXAMINI

SVBICIT

CAROLVS GOTTLOB BOEHME,

HALA - MAGDEBVRGICVS.

TRAIECTI AD VIADRVM,
E TYPOGRAPHEO WINTERIANO

29

SPECIMEN INAVERTAE PATHOLOGICO-

MEDICIN

STANS

ARTHRITIDIS SEDEM

ET CAUSAM PROXIMAM VERAM

.....

CONSENSU ATQUE AUCTORITATE

ILLVSTRIS ET GRATIOSAE FACULTATIS

MEDICAE

PRO GRADU DOCTORIS MEDICINAE

LEGITIME IMPETRANDO

.....

.....

.....

TRACTATI AD PRAELECTAM
E SYPOGRAPHICO WISNERIANO

VIRIS

ILLVSTRI BV S EXCELLENTISSIMIS

EXPERIENTISSIMIS

PETRO IMMANVELI
HARTMANNO

MED. DOCT. ET PROF. PVBL. ORDIN.

ACAD. VIADR. ORDIN. MEDIC. H. T.

DECANO

IO. CHRISTLIEB KEMME

MED. DOCT. ET PROF. PVBL. ORDIN.

IN REGIA FRIDERICIANA.

IO. CHRISTOPH. ANDR.
MAYER

SERENISS. PRINC. HEREDIT. BORVSS.

A CONS. AVL.

MED. DOCT. ET PROF. PVBL. ORDIN.

ACAD. VIADR. CIRC. LEBVS. ET

CIV. FRANCOF. PHYSIC.

PATRONIS ET MAECENATIBVS SVIS

AETERNVM PIE DEVENERANDIS

HOC SPECIMEN ACADEMICVM

ILLVSTRIBVS TAMQVAM

SVMMAE PIETATIS ET OBSERVANTIAE

MONVMENTVM

PETRO IMMANVELL

HARTMANNO

MED. DOCT. ET PROF. PVBL. ORDIN.

ACAD. VIAGE. ORDIN. MEDIC. P. P.

DECANO

IO. CHRISTLER KEMME

MED. DOCT. ET PROF. PVBL. ORDIN.

IN REGIA FRIDERICIANA.

IO. CHRISTOPH. ANDR.

MAYER

SERENISS. PRINC. HEREDIT. BORVSS.

A CONS. AVT.

MED. DOCT. ET PROF. PVBL. ORDIN.

ACAD. VIADR. CIRC. LIBVSS. ET

CIV. FRANCOG. PHYSIC.

PATRONIS ET MAGNATIBVS SVIS

AVCTOR

Quas offero VOBIS, VIRI ILLVSTRES, ingenii mei primitiae academicae certe ad neminem magis, quam ad vos respiciunt, QVORVM ductu longe venerando in perdiscendis ad medicinam spectantibus scientiis usus sum; quid? quod, ex QVORVM abundantissimo eruditionis fonte sitim restituere satagi. Neque dubito, vos munusculum hocce, quantumvis leue minusque ornatum, bene esse accepturos. Verum enim vero hoc mihi occasionem iam diu optatam praebet, meam in VOS, VIRI ILLVSTRES, summam venerationem pietatemque contestandi non solum, sed etiam gratissimum animum meum pro tot tantisque singularis benevolentiae VE-

STRAE specimenibus in me hucusque collocatis de-
clarandi. Qua de causa nihil magis in votis habeo,
quam ut summus rerum Arbitrator vos diu et feliciter
artis salutaris cultoribus Academiae TAM Viadri-
nae, QUAM Fridericianae seruet sospites et incolu-
mes, efficiatque, ut reipublicae et saluti generis hu-
mani usque ad annos Nestoreanos prodesse valeatis.
Cum his intensissimis votis se VOBIS in posterum
quoque commendat

NOMINVM VESTRORVM ILLVSTRIVM

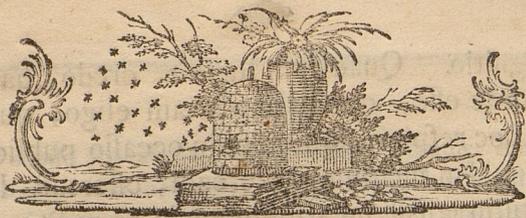
Tractati ad Viadr.

d. 4. Febr. 1785.

Cultor obsequiosissimus

CAROLVS GOTTLOB BOEHME.

PROOEMIUM.

Artem salutarem propter difficilem morborum cognitionem saepissime cum variis difficultatibus esse coniunctam, inter omnes constat. Verum enim vero v. c. in Aetiologia pathologica multa adhuc superesse incerta, vaga, dubia, immo plane ignota, quis est, qui hoc negare potest? Quomodo autem morbum, vt rationalem medicum decet, curare sine cognita illius natura poteris? Quomodo aegrum, nisi morbum, quo laborat, intellectum habeas, restituere et sanare poteris? Natura igitur morborum vera ab vnoquoque medico cognosci debet; ad cognoscendam autem veram morborum naturam quoque, vti notum est, requiritur sedis et causarum illorum cognitio.

cognitio. Quae cum ita sint, credo, haud inutile esse, quodsi materiam eligo, quae ad hoc respicit, quum mihi occasio publica, aliquid in medium proferendi, offertur. Institutio igitur mea solummodo eo redit, *arthritidis sedem et causam proximam veram, quoad viribus meis fieri potest, perlustrare.* Arthritis enim est morbus, qui homines, vti abunde liquet, saepissime cum magno impetu vexat; verum tamen inter medicos de huius atrocissimi mali sede et causa proxima variae et permultae existant opiniones. Quidquid igitur ad propriam huius mali historiam, diagnosin, prognosin et methodum medendi respicit, hoc in specimine verbis paucissimis describendum mihi erit; multo magis in sensu proprio determinare institui, quid in his certaminibus medicis sit verisimillimum. Res quoque ipsa est adeo et magna et digna, vt numquam possit sine vtilitate inuestigari. Reliquum est, vt B. L. id aequus et serena fronte accipias!

§. I.

Quando articuli dolore spontaneo vexantur, tunc *arthritidis* nomine celeberrimi pathologi hunc morbum insigniunt. *Arthritis* igitur nihil aliud est, quam *dolor articularum partiumque adiacentium spontaneus*.

Schol. Recentiores plurimi medici, qui definitionem veterum intuitu huius mali deseruerunt, iure meritoque reprehensionem mereri mihi videntur, Nam eo tempore, quo *BALLONIVS* a) initium fecit, differentiam quandam inter arthritidem et rheumatismum constituere, res eo rediit, ut fere nobis ignotum sit, definitionesne plurimorum pathologorum intuitu huius morbi regulis logicis convenientes sint, nec ne? Quod ad me attinet, puto, hac in re cum veteribus plane consentire, melius esse, quam cum recentioribus. Qua de causa definitionem huius atrocissimi mali cum quibusdam pathologis recentioribus fere sic constitui, uti veteres fecerunt.

§. II.

Arthritis dividitur: 1) in arthritidem *fixam* et *vagam*; quae posterior iterum iterumque dividere potest

a) Oper. omn. T. IV. L. de rheumatismo, p. 316.

potest in *acutam* et *chronicam*, de quibus prior interdum quoque *febrilis* et posterior *non febrilis* vocatur, quod autem tantum in casibus quibusdam valet; 2) in arthritidem *incipientem*, *adultam* et *inueteratam*; 3) in arthritidem, quae vocatur *podagra*, *gonagra*, *chiragra*, *mentagra*, *malum ischiadicum* etc. pro ratione articuli, quem occupant dolores; 4) in arthritidem *strictè sic dictam* s. *particularem* et *uniuersalem*, prout hic morbus vel singulos vel omnes articulos inuadit; 5) in arthritidem *regularem* et *irregularem*, quae posterior iterum iterumque diuidi potest in *atoniam*, *retrogradam* et *aberrantem* s. *deviam*; ad vltiorem quoque arthritidem *laruatam*, adnumerare possumus; 6) in arthritidem *protopathicam* et *symptomaticam*; 7) in arthritidem *acquistam* et *haereditariam*; 8) in arthritidem *calidam* et *frigidam*; 9) in arthritidem *epidemicam*, *endemicam* et *sporadicam*; denique 10) ratione varietatis causarum in arthritidem v. c. *veneream* et sic porro.

§. III.

Differentiae arthritidis ab aliis morbis sat luculenter patent. Quod autem ad illud discrimen respicit, quod plurimi recentiores pathologi inter arthritidem et rheumatismum instituerunt, parum valet, quoniam id magis nocet, quam prodest, sicuti iam iam in schol. ad §. I. admonui. Rheumatismus enim iure

iure meritoque nihil aliud est, quam illa species arthritidis, quae *vaga* vocatur, dum rheumatismus omnes characteres in se continet, quibus arthritis *vaga* solummodo gaudet. Quid igitur tanta nomenclatura opus est?

§. IV.

Vnumquemque huius mali paroxysmum signa antecedunt: languor totius corporis, praecipue partium, quas morbus vexare consuevit; aepesia; nausea; flatus *αἰῶ καὶ κατὰ* erumpentes; alui obstructio; praecordiorum anxietates; interdum etiam vomitus cum cardialgia coniunctus. Symptomata autem paroxysmi ipsius sunt praecipua: dolor acutus, dilacerans, discerpens, rodens etc. in vna alteraue aut pluribus partibus, cum earum immobilitate coniunctus, qui certis temporibus, imprimis vere et autumno reuertitur, leniter incipit, sensim magis increfcit, colorem autem et magnitudinem partium affectarum, ab initio parum mutat; febris cum suis symptomatibus, horrore nimirum, subsequente ardore, et siti intensa stipata, vesperique exacerbans, vel continua appetitus prostratio, vel magna subinde ciborum appetitio et interdum lipothymia; tumor et rubor, quando autem haec vltiora symptomata apparent, tunc febris et dolores imminuuntur. Interdum autem arthritis, eademque tam fixa, quam

vaga, sine febre nascitur. Haec mitior quidem illa, quam febris comitatur, ac diuturnior est, aegrosque interdum fere continuo vexat.

§. V.

Arthritis soluitur per sudores, vrinam, aluum, haemorrhoides atque menses; interdum quoque per suppurationem *b*). Interdum quoque multa varia mala tam chronica quam acuta potest relinquere: v. c. immobilitatem et contracturam membrorum; nodositates; calculos renum ac vesicae; scirrhus; paralyfes; hydropes; claudicationem; inflammationes; spasmos; asthma; apoplexiam et sic porro.

§. VI.

Intuitu huius morbi methodi medendi solummodo ad duo momenta respiciendum est: 1) vt paroxysmum eiusque symptomata, si nimis vrgent, euremus; et 2) in intermissione, curatione prophylactica paroxysmos auertamus. Praeterea autem methodus medendi tota respectu diuersitatis causarum, e quibus hoc malum oriri solet, semper institui debet.

§. VII.

His praepositis nunc ad causam arthritidis proximam determinandam nos accingimus. Antea autem
meum

b) *z. c.* WEGENER Diss. de arthritide suppuratoria, Hal. 1769.

meum est, res necessarias intuitu sedis huius morbi in medium proferre. Quod igitur ad sedem arthritidis respicit, praeprimis notandum est, hoc esse doctrinam longe controuersam inter recentiores quoque pathologos. Multi enim ossa pro sede agnoscunt; alii ligamenta; alii glandulas articularum; alii vascula minima membranarum articulos ambeuntium, ligamentorum, tendinum supra illas protrahentium, smegma his adhaerentia c); alii periostium supra ligamenta expansum propter magnam neruorum adiacentium copiam; quamnam sententiam praecipue Ill. BÜCHNERVS in dissertatione quadam contendit. Quae omnia inprimis Ill. HALLERVS d) cum aliis negauit, quoniam per multa experimenta inuenit, neque ossa, neque tendines etc. sensibilitate gaudere; multo magis hac in re sententia eius eo redit, cutem ipsam propter maximam neruorum infra cutem decurrentium copiam pro sede vera esse habendam. Denique permulti in neruis articulorum et partium adiacentium sedem recte adsumi credunt. Ex his igitur clare patet, sedem huius mali veram determinare, rem arduam esse. Interea tamen hanc rem, quoad viribus meis fieri potest, perscrutari institui, quatenam nimirum de his omnibus opinio sit verisimillima. Quod autem optime fieri posse puto

B 3.

atque

c) I. L. C. L. GOLZE Diff. de arthritide in genere, Gief. 1780.
d) Diff. sur les parties irritables et sensibles etc. p. 20.

atque existimo, dum omnes has varias opiniones singulatim diiudico.

§. VII.

Ista igitur opinio, quae solummodo eo redit, *ossa* pro sede huius mali declarare, reprehensionem iure meritoque mereri mihi videtur, sicuti iamiam Ill. HALLERVS l. c. iudicavit. Verum enim vero hic vir in arte celeberrimus per multa experimenta statuit, quod ossa omni carerent sensibilitate, et ideo negavit, dolores arthriticos ibi sedem habere. Vbi enim sensibilitas deficit, ibi quoque dolor existere non potest. Tali modo et ex eadem ratione res se habet cum illis opinionibus, in quibus ligamenta, glandulae articulorum etc. pro sede vera agnoscuntur.

§. IX.

Ill. HALLERVS (§. VII.) per multa experimenta testatus est, sedem huius mali solummodo in cute et nervis, qui per superficiem internam cutis decurrunt, adsumi posse. Sed huic sententiae plane consentire non possum, quoniam dolores in articulis et partibus adiacentibus simulac evanescent, dum causa arthritidis cutem vexat. Praeterea causa huius morbi saepissime post mortem in his locis apparet. Ex his igitur intelligere possumus, sententiam
eorum

eorum, qui sedem in nervis articularum et partium adiacentium adsumunt, solummodo esse verifimillimam, et quidem e rationibus sequentibus: quoniam

- a) aegrotus dolores arthriticos veros in his partibus sentit;
- b) causae huius mali saepissime post mortem in his locis apparent; denique
- c) similes mutationes minus producuntur, dum causa arthritidis cutem vexat.

§. X.

Sede huius mali viribus meis diiudicata, progredior nunc ad determinandam arthritidis causam proximam. Qua de re idem valet, quod (§. VII.) de sede adduxi. Verum enim vero haec res permultum adhuc in obscuro latet, et ideo multae variaeque inter pathologos exstant opiniones. Qua de causa ad cognoscendam huius morbi causam proximam praecipue requiritur, ut argumenta quaedam ad hoc spectantia praemittamus.

§. XI.

I. *Dolores arthriticos semper ex materia quadam oriri.* Negari quidem non potest, dolores quoque sine materia quadam oriri posse; sed hi dolores longe differunt a doloribus arthriticis. Hoc autem

aurem argumentum esse verum, dolores nimirum arthriticos numquam sine materia existere posse, clare patet e rationibus sequentibus:

- a) quoniam nulla observatio existat, quae contrarium hac de re nos docet;
- b) quoniam methodus medendi dolorum a materia quadam productorum longe differt ab illa, quae dolores sine materia excitas tollit. Verum enim vero in posteriori casu iamiam remedia narcotica profunt, quae autem in doloribus arthriticis nihil valent;
- c) quoniam saepissime post mortem materia quaedam in his locis collecta inuenitur; denique
- d) consensus partium dolores arthriticos excitare non potest. Quod verum esse, iterum iterumque e rationibus similibus potest demonstrari: nimirum quia
 - α) nullum existat exemplum, vti experientia nos docet, vbi consensus partium solummodo dolores arthriticos excitare potuisset;
 - β) methodus medendi longe facilius foret, quodsi v. c. cruditates primarum viarum causa horum dolorum essent. Verum enim vero in hoc casu dolores imminui simulac possumus, dum primas vias tantum purificamus. Respectu dolorum autem arthriticorum res sic se non habet; denique

γ) in

2) in parte affecta saepissime inflammatio locum habet, vbi autem adest inflammatio, ibi quoque materia quaedam.

§. XII.

II. *Materiam ad arthritidis originem spectantem esse fluidum, quod vel per se, vel cum articulo- rum corporis humani humore mixtum consistit.* Hoc verum esse, facile intelligi potest e sequelis arthritidis, v. c. e partium concretione; ex inflammatione etc. Quum autem similia phaenomena aliorum morborum sequelae quoque efficere possunt; quum quoque irritatio quaedam in altera corporis humani parte similes effectas potest producere, v. c. laxatio quaedam et sic porro; mihi videtur causa arthritidis plane consentire cum aliorum morborum causis. Sed dolor a laxatione ortus longe differt ab arthritidis dolore.

§. XIII.

III. Quae cum ita sint, materiam arthritidis esse fluidam, nunc nobis est interrogandum: *quodnam vitium respectu huius fluidi sit, quod arthritidem producit?* Qua in re quatuor vitia determinare possumus:

C

a) mo-

a) *motum vitiatum*; hoc vitium autem re vera hoc in morbo adesse, quis est, qui hoc negare potest? Quum autem hoc vitium facillime cum reliquis coniungi potest, hoc loco id silentio praeteribo.

b) *Copiam humorum vitiatam*;

c) *crassitiam humorum* et denique

d) *acrimoniam humorum*.

Cum igitur ita res se habet, iterum iterumque nobis est interrogandum: de quonam vitio intuitu humorum copiae dependet arthritis? — Solummodo ab humorum abundantia; humorum enim inopiam numquam tamquam proximam arthritidis causam possumus declarare. Interrogari igitur porro potest: num arthritidem a plethora et inde dependente congestione et inflammatione oriri posse adfirmemus, nec ne. Verum enim vero hanc opinionem omnino multi celeberrimi pathologi defenderunt, sicuti quoque hoc tempore quidam medici cum his consentiunt. Ad hanc sententiam autem aestimandam praecipue requiritur, ut illos medicos, qui eandem adserunt, in duas classes referamus. Verum enim vero *quidem* inter hos cum Jll. STAHLII imitatoribus hac in re consentiunt; qui in primis adsumunt, arthritidem veram solummodo a plethora et inde dependente congestione et inflammatione dependere. Quod si causas huius mali remotas (quarum

rum determinationem hoc in specimine silentio praetero, quoniam permulti alii celeberrimi, v. c. Ill. SYDENHAMVS, BOERHAAVIVS etc. in scriptis easdem fatis superque determinarunt) clare confideramus; tunc facile intelligere possumus, hos medicos ad suam opinionem stabiliendam obseruationibus notatu dignioribus non destitui. Experientia enim nos docet, arthritidem in plurimis casibus homines eo tempore vexare solere, quando mortalis ad perfectionis statum intuitu corporis peruenit; sed hic status nihil aliud est, quam ille, quo homo plethora laborat. Porro inter omnes constat, sexum sequiorem quoque arthritide laborare posse. Tametsi enim notum est, mulieres dispositione ad arthritidem propter mensium haemorrhagiam minus gaudere, interea tamen fieri potest, haemorrhagias mensium turbari. Quodsi autem hoc fit, tunc quoque possibile est, mulieres plethora ad spatium sic dicta laborare. Denique experientia quoque nos docet, illos homines, qui vitam sedentariam agunt, qui venaesectionem negligunt etc. ad arthritidem aliis esse procliuiiores. Quanti momenti autem haec rationes sunt, tanti momenti rationes quoque his opponere possumus:

a) verum quidem est, a plethora et inde dependente congestione ad articulos familia phaenomena oriri

oriri posse; sed id, quod sola plethora quoque in aliis articulis efficere potest, differt

- a) longe a doloribus arthriticis, et quidem ob eam causam, quoniam hic morbus in cursu ipsius ab aliis similibus morbis longe differt; sed
- β) quodsi quoque adsumo, illos dolores ad dolores arthriticos referri posse; verum tamen dubitare possumus, vtrum plethora dolores arthriticos propter congestionem efficiat, an ob hanc causam multo magis, quoniam plethora vires coctrices imminuit; propter hanc causam enim materia illa producitur, quae arthritidis causam proximam determinat, et quam alii celeberrimi pathologi pro ea agnoscunt.
- b) Quoniam in similibus morbis quaedam phaenomena existere possunt, quae in doloribus arthriticis non semper constant, v. c. rigiditas partium propter concretionem, etc.
- c) Quoniam methodus medendi longe facilior foret, quodsi verum esset, solummodo congestionem humorum arthritidis causam constituere. Verum enim vero tunc dolores arthriticos per venaesectionem tollere possemus; quod tamen de his doloribus non valet. Denique
- d) intelligi non potest, quomodo dolores arthritici veri quoque tunc existere possint, quum plethora iamiam euanescit. Verum enim vero multi homines

mines doloribus arthriticis laborantes venae sectionem saepissime adhibuerunt, nihilo minus tamen in horum dolorum insultum inciderunt.

§. XIV.

Ad sententiam hucusque in medium prolatam respicit quoque *altera opinio*, quae a priori parum differt, quamque Ill. CVLLEN in praxi medica ab ipso edita, praecipue defendit. Rationes huius celeberrimi viri autem ad opinionem suam stabilendam sunt profecto mirae et singulares; v. c. confirmat sententiam suam, quoniam pathologi intuitu dolorum arthriticorum causae inter se differunt. Quodsi autem tali modo concludere volumus, tunc quoque adfirmare possumus: nullam existere arthritidem. Verum enim vero quod ad arthritidis sedem attinet, notum est, sicuti quoque antea iamiam adduximus, hac de re multas inter medicos variasque exstare opiniones. Quodsi autem pathologi hac in re longe differunt, arthritidis quoque nulla certam habet sedem, sequitur, ut quoque nulla adsit arthritidis. Quisquis autem ingenio praeditus sano tali modo potest concludere? Causam huius mali proximam veram ponit hic vir celeberrimus in *conditione corporis valida et plethorica, quae virtute gaudet, ob auctum nisum vitae tonicum in partibus extremis iacturam.*

Eturam toni quandam efficiendi, quam illa quoque, dum sese cum primis viis coniungit, cum his communicat. Quodsi igitur talis aegrotus cum valido nervorum systemate est praeditus, tunc per hoc vires corporis aegroti tali modo excitantur, ut adfluxus humorum ad partes extremas et tali ratione inflammatio in his oriatur. Fateor autem cum praecceptore meo longe venerando in pathologicis Ill. KEMMIO, dum summa diligentia huius celeberrimi viri sententiam diudicavi, quod eam plane intelligere non possum. Interea tamen extra dubium est positum, hanc sententiam veri nihil prae se ferre, dum ea per rationes sequentes facillime potest reuelli:

- a) quoniam in hac sententia permulta iuuenimus, quae obseruationibus aliorum celeberrimorum pathologorum contradicunt; v. c. causam ab illo in medium prolatam, quae inflammationi originem praebere debet; etc.
- β) Quoniam inter omnes constat, statum inflammatorium et arthritidem semper pro vna eademque re esse aestimandam: denique
- γ) permulta ad suam sententiam stabiliendam contra veritatem protulit; v. c. dum dicit: hanc causam tamquam sequelam debilitatis esse determinandam.

§. XV.

Altera opinio eo reedit, vt causam huius mali proximam veram in cohaesione humorum vitiata adsumamus. Quae cohaesio humorum vitiata consistit in humorum crassitie; quae autem a medicis quibusdam cum acrimonia non coniuncta crassities vario modo explicabitur. Quidam enim adfirmant, cohaesionem synouiae f. liquoris Hauerfiani praeternaturalem causam huius morbi proximam constituere. Sed obseruationes nos docent, cur huic opinioni consentire non possimus. Verum enim vero similes cohaesiones praeternaturales interdum dolores arthriticos cum magna inflammatione cutis coniunctos. Alii spissitudinem atrabilem pro causa huius mali proxima agnoscunt; sed hanc sententiam quoque adsumere non possimus; dum hanc spissitudo partim dolores arthriticos, partim tam magnas inflammationes producere non potest. Denique alii spissitudinem inflammatoriam tamquam causam huius mali proximam aestimant; sed huic sententiae quoque consentire non possimus. Verum enim vero haec spissitudo inflammationem simplicem potest determinare, minime autem talem, qualis cum arthritide est coniuncta.

§. XVI.

§. XVI.

Quibus de causis nihil magis restat, quam ut adhuc semel interrogemus: utrum humorum acrimonia quaedam causam huius mali proximam veram constituat, nec ne? Quum autem opiniones hucusque in medium prolatae medico perscrutanti plane satisfacere non possunt, necesse est, ut huic sententiae plane consentiamus. Experientia quoque nos docet, acrimoniam humorum quandam causam huius mali esse verisimillimam. Verum enim vero saepissime inuenimus, sudores arthritide laborantium acrimonia quadam non solum, sed etiam malo odore gaudere; porro lacrymas aegrotorum saepissime cum acrimonia quadam esse praeditas; tumores permagnos in talibus subiectis interdum existere etc. Sed quam conditione gaudet haec acrimonia, quae causam arthritidis proximam constituit? *Quidam* pathologi celeberrimi, cum quibus quoque consentio, acre specificum adsumunt; quod autem inter hos pathologos iterum ad varias opiniones occasionem praebuit: nimirum

- a) ad opinionem illam fere vniuersim adsumtam, quae eo redit, acidum quoddam pro causa huius mali proxima aestimare; quod autem hi pathologi varia ratione explicare solent. Verum enim vero *quidam* acidum quoddam cum corporis humani
- liquo-

liquoribus mixtum adsumunt; *alii* acidum quoddam per se in corpore contentum; *alii* acidum sic conditionatum, vt hoc acidum simul vi adstringente gaudeat. Ad hanc sententiam autem confirmandam hi medici rationes quasdam protulerunt: nimirum quoniam

- a) saepissime inuenimus, mortales ad acida procliuitate gaudentes vel arthritide, vel calculis renalibus prae caeteris laborare; recentiores autem chemici, vti abunde liquet, in calculis acidum quoddam aparuerunt;
 - β) saepissime in arthritide laborantibus aegrotis phaenomena apparent, quae indicant, acidum quoddam corruptum adesse;
 - γ) interdum sudores talium aegrotorum acido quodam gaudent; denique
 - δ) varia exstant exempla, vbi per emesin in aegrotis arthritide laborantibus cruditates acido quodam mixtae sunt protrusae.
- b) *ad opinionem illam*, quae ad hoc respicit: hoc acre specificum sententia COLBATSCHII solummodo ita esse acre putridum, vt id vel cum corporis humani liquidis mixtum, vel per se consistat. Ad hoc autem comprobandum hi pathologi quoque rationes quasdam adduxerunt: nimirum quoniam

D

a) in-

- a) interdum in aegrotis arthritide laborantibus alcali quoddam inuenimus;
- β) saepissime in analysi sanguinis chemica apud tales aegrotantes instituta, alcali maiori in copia animaduertimus, quam in statu naturali adest;
- γ) sudores aegrotorum arthritide laborantium admodum malo gaudent odore; denique
- δ) saepissime cruditates et primarum viarum acrimoniae tales aegrotos vexant.
- c) *ad opinionem illam*, quae eo redit, pathologi modo acidum, modo putridum tali modo adfumant; vt in aegrotantibus talibus vel vnum, vel alterum adfit, credentes, quosdam homines magis procliuitate ad acidum gaudere, alios magis ad alcali.
- d) *ad opinionem illam*, quam praecipue Ill. MOSCATI confirmat, dum causam huius mali proximam ponit in synouiae cum vel acido vel putrido mixtae crassitie. Alii huic sententiae quoque adfentiunt, sed cum isto discrimine, quod modo acidum, modo putridum in vno eodemque homine cogitant. Ill. LENTINVS hac de re ita iudicat, vt in arthritidis initio acre acidum utramquam causa huius mali proxima adfit, in progressu morbi autem acre putridum. Omnino quoque quaedam phaenomena indicant, non solum

lum acidum, sed etiam putridum re vera in aegrotis arthritide laborantibus esse praesens. Interea tamen varia exstant dubia: nimirum

a) quodsi quoque determinare possumus, acre acidum et putridum adeste, verum tamen adhuc interrogare possumus, dum multa acria tam acida quam putrida exstant, per quam rem acre acidum seu putridum in aegrotis arthritide laborantibus ab aliis acribus v. c. ab acri putrida in morbis venereis praesente differt?

β) In genere quoque contendere non potest, in omnibus casibus arthritidem tunc temporis determinari, quando acida in corpore humano praesunt. Verum enim vero exstant acida, quae arthritidem determinare non possunt. Quoque adhuc alia acida adsunt extra illa in medium prolata, quae arthritidem efficere possunt. Quo in casu autem altera causa ratio sufficiens esse debet.

Hae sunt meae rationes, qua de causa cum ista opinione consentio, quae eo redit, ut acre specificum tamquam causam huius mali proximam veram aestimemus.

§. XVII.

Opiniones hac de re extra illas in medium hucusque prolatae permultae quoque exstant notatu dignae,

dignae, v. c. opinio III. LEVISONII, CADOGANII etc. quae autem ab opinionibus hucusque in medium prolatis parum differunt; qua de causa illas quoque silentio hoc in specimine praeterire institui.

§. XVIII.

Ex his igitur clare patet, causam huius mali proximam veram solummodo in acri specifico consistere, quod ad articulos et partes adiacentes est adductum. Ad hoc acri specificum autem efficiendum requiruntur causae remotae sequentes: nimirum

- a) omnes illae, quae acre specificum producant, quaeque sunt:
 - a) acre indomabile quoddam; et
 - β) conditio virium ad ventriculi et intestinorum coctionem pertinentium vitiata; ad quod iterum iterumque requiruntur;
 - 1) quaedam systematis nervorum conditio; et
 - 2) humorum abundantia.
- b) Omnes illae, quae acre specificum adducunt; ad quod spectant causae sequentes:
 - a) omne id, quo acrimonia producta retinetur; et
 - β) omne id, quod motus febriles producere potest.

§. XIX.

§. XIX.

Quidquid autem hucusque ratione institutionis
meae de sede et causâ proxima arthritidis vera in me-
dium protuli, hoc quidem praecipue de arthritide
strictè sic dicta, s. vera valet. Interea tamen per-
multa phaenomena ad arthritidem veram pertinen-
tia quoque de arthritide in sensu generali sumpta pos-
sunt adsumi.

THESES AD DISPVTANDVM
ADIECTAE.

I.

Cur podagra inprimis pedes, minime quoque alios articulos vexat, haeret causa partim in materia singulari, quae in podagra locum habet, partim in sympathy primarum viarum cum pedibus.

II.

Terram calcaream in tophis arthriticis magis materiae arthriticae, quam succi ossium esse sequelam.

III.

Podagram re vera ad morbos epidemicos posse adnumerari.

IV.

IV.

Podagram veram iure meritoque vi propagante teste
SWITENIO posse gaudere.

V.

Causam podagrae proximam veram ex sententia
SCHROEDERI non esse propriam.

VI.

Acre specificum in morbis arthriticis fortasse cum
humorum crassitie, cum quibus est mixtum,
esse coniunctum.

IV.

Robur in veteri sine methodo vi profane esse
SITENIO posse habere

V.

Quam robur proxima vixit ex hanc
SCHRÖBER non esse profum

VI.

Acte spectum in hanc vixit forte cum
hanc in classe, cum dubis est hanc

esse conuenit

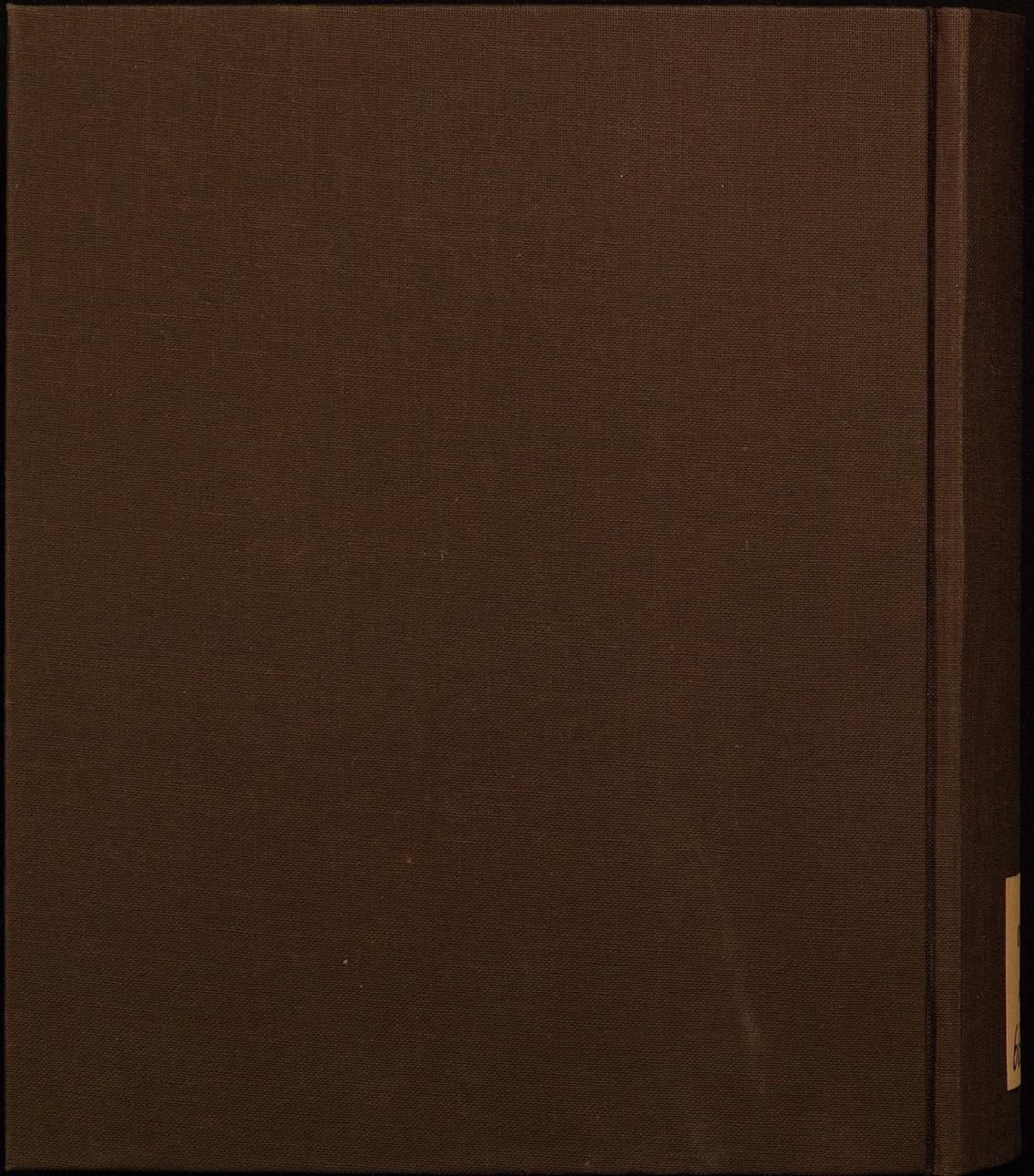

01 A 6631 ✓

ULB Halle
004 931 246

3

SPECIMEN INAVGVRALE PATHOLOGICO-
MEDICVM

SISTENS

ARTHRITIDIS SEDEM
ET CAVSAM PROXIMAM VERAM

CONSENSV ATQVE AVCTORITATE
ILLVSTRIS ET GRATIOSAE FACVLTATIS
MEDICAE
PRO GRADV DOCTORIS MEDICINAE
LEGITIME IMPETRANDO

AD D. . FEBRVARIJ CIOIOCCCLXXXV.

PVBLYCO ERVDITORVM EXAMINI

SVBIIICIT

CAROLVS GOTTLOB BOEHME,

HALA - MAGDEBVRGICVS.

TRAIECTI AD VIADRVM,
E TYPOGRAPHEO WINTERIANO

29

